

Abstrakt

Předložená práce zkoumá etické aspekty výuky geografie na střední škole. Pozornost je zaměřena na hodnocení, které je jak integrální součástí výuky geografie, tak etiky. Práce vysvětluje postupně pojmy charakter a svědomí a předkládá teorii morálního vývoje žáků podle Lawrence Kohlberga. Dále přináší metodiku práce s hodnotami ve výuce geografie podle Lamberta a Balderstona. Metodika je rozdělena na pět hlavních přístupových cest. Zaprvé, vštěpování hodnot, zadruhé, analyzování hodnot, zatřetí, morální uvažování, za čtvrté, ujasňování si (vlastních) hodnot a za páté, učení se jednání. Ve třetí kapitole práce předkládá analýzu hodnot obsažených ve Školském zákoně, Bílé knize a především v RVP G, tedy hodnot, které jsou pro výuku na střední škole závazné. V další kapitole práce vyhodnocuje dotazník, který zjišťoval, která geografická témata středoškolští učitelé považují za eticky citlivá. Nejvyšší etická citlivost byla zjištěna u rasového složení populace, migrace, náboženství, politického uspořádání světa a kácení tropických deštných lesů. Byly zjištěny rozdíly v hodnocení etické citlivosti mezi muži a ženami a mezi studenty učitelství a učiteli z praxe. Syntézou všeho výše zmíněného jsou konkrétní návrhy výukových hodin geografie. Jejich hlavním cílem je rozvíjet morální hodnocení a charakter žáků. Tematický obsah hodin je vybrán podle výsledků dotazníku a zpracován pomocí metod práce s hodnotami. Hodnotové cíle jsou voleny na základě analýzy hodnot dokumentů závazných pro české školství. Přípravy jsou na téma – proměna vztahu Robinsona Crusoe a Pátka (analýza hodnot), Komise pravdy a smíření v Republice Jižní Afrika (morální uvažování), burneshi – žena v životní roli muže (ujasnění si hodnot) a textilní výroba v Bangladéši (učení se jednání).

Klíčová slova:

Etika, geografie, morální vývoj, výchova k hodnotám (hodnotová výchova), hodnotová orientace RVP G, etická citlivost geografických témat, přípravy vyučovacích hodin.